

Odborné stanovisko

Školský vzdelávací program Sedmokráska. Zriaďovateľ: Kruh Sedmokráska, Sokolská 1508,960 01

Predložený školský vzdelávací program vychádza z alternatívnej Waldorfskej pedagogiky (pedagogika Rudolfa Steinera), duchovno-vedného výskumu a nadväzuje na Slovanskú kultúru.

Členený je v zmysle požiadaviek, ktoré sú kladené na štruktúru školských vzdelávacích programov pre materské školy.

V cieľoch a poslaní výchovy a vzdelaní a v zameraní materskej školy sa podrobnejšie analyzuje z vývinového a pedagogicko-psychologického hľadiska rozvoj osobnosti dieťaťa. V uvedených kapitolách sa nachádza niekoľko protirečení, ktoré vyplývajú z najnovších poznatkov vývinovej psychológie ako aj pedagogiky a psychodidaktiky. Citujeme poslanie materskej školy: „Poslaním výchovy v ŠkVP Sedmokráska je vytvoriť podmienky pre zdravý, celostný vývin detí v zmysle prirodzenej výchovy a vzdelávania detí, opierajúc sa o poznanie o človeku a svete a rozvíjať tak jedinečnú, neopakovateľnú osobnosť dieťaťa.“ Vo vzťahu k citovanému poslaniu možno formulovať otázky: Ako je rozvíjaný celostný vývin? Ako sa definuje prirodzená výchova a vzdelávanie? Aké poznanie o človeku a svete sa zdôrazňuje? V ďalšom texte sa totiž v podkapitole Vývojové fázy z pohľadu waldorfskej pedagogiky tvrdí, že „v prvom sedemročí sa rozvíja predovšetkým fyzické telo a až v druhom sedemročí, v školskom období je to bohatý duševný život.“ Vzhľadom na súčasné poznatky v pedagogike a psychológii sa hovorí o celostnom, holistickom chápaní osobnosti dieťaťa. Na základe holistického princípu je fyzický, kognitívny, sociálny a emocionálny vývin úzko spätý a jednotlivé zložky rozvoja osobnosti sú od seba neoddeliteľné.

Analogicky ako s nejasnosťami v nazeraní na vývin dieťaťa je to aj s opisom voľnej hry v školskom vzdelávacom programe. Tiež sa tu vyskytujú určité protirečenia. Napr. na s. 10 sa v podkapitole Voľná hra vo všeobecnej časti uvádza, že „detská hra nemá žiadny cieľ, vychádza z vlastnej iniciatívy pre vlastné uspokojenie.“ To však platí iba čiastočne. Postupne s vekom dieťaťa už má hra približne od 4 rokov veku dieťaťa aj voľná hra určitý konkrétny cieľ. Dieťa si samo určuje obsah hry, ktorý rozvíja. Aj spontánna hra má teda svoj začiatok, priebeh a koniec. Napokon aj autori tento fakt priznávajú. Na s. 11 sa uvádza, že „hra v treťom vývojovom stupni prebieha podľa plánu a má svoj cieľ.“

Z analýzy obsahu viažuceho sa na vývinové aspekty dieťaťa predškolského veku vyplývajú aj iné drobné nejasnosti a ukazuje sa, že waldorfskú pedagogiku je potrebné podrobiť dôslednejšej aktualizácii a aplikácii vzhľadom na súčasné zmeny v rôznych vedných odboroch.

V školskom vzdelávacom programe sú stručne opísané aj organizačné formy typické pre waldorfskú pedagogiku. Vymedzený je aj charakteristický obsah s činnosťami, ktoré sú zhrnuté do denného rytmu s časovým usporiadaním.

Učebné osnovy sú vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie. Obsahové celky a témy nadväzujú na kultúrne tradície a zaužívané sviatky počas jednotlivých ročných období. V ŠkVP je pozornosť venovaná aj materiálnemu vybaveniu materskej školy vrátane hračiek, ktoré si deti podľa waldorfskej pedagogiky vytvárajú samé z prírodných materiálov, napr. ovčej vlny, včelieho vosku, dreva, kameňa a pod.

Záver

Odporúčame najskôr vykonať **kvalitatívny výskum** súladu waldorfského pedagogického princípu s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do času, kým nebudú známe výsledky takéhoto výskumu neodporúčame MŠVVaŠ SR zaradiť akúkoľvek školu založenú na waldorfskom pedagogickom princípe do siete škôl a školských zariadení.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti **neodporúčame** predložený Školský vzdelávací program Sedmokráska schváliť a zaradiť Materskú školu, Sokolská 1508/20, 960 01 Zvolen do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky.